

Om spelet på kulturens arenor

Specialskriften teater för att sätta kulturpolitiken på dagordningen inför valet. Enaktaren Grobianen har sina poängar.

Teater

GROBIANEN - DEN KULTURFATTIGE MANNEN

Av: Åsa Lindholm
Regi: Göran Sarring
Medverkande: Göran Forsmark, Sarring Kulturproduktion och Riksskådebanan.
Teater Bräddgatan 34, Norrköping. Spelas på turné i länet till och med september.

Om man njuter mer av att fjällvandera än att gå på konstmuseum, hellre lyssnar till snöripan än Sjostakovitj – och dessutom är karl – är man då en kulturlös grobian? Ja, den frågan ställer sig skådespelaren Göran Forsmark i den här enaktaren. Pjäsen är ett beställningsverk och ska ses som ett bidrag till att kulturpolitiken kommer på agendan inför valet.

Grobianen råkar höra ett samtal mellan frun och vänninnan där han beskrivs som kulturlös för att han inte läst Majgull Axelsson och har svårt att se något meningsfullt i det abstrakta kladdet på en konstutställning. Efter skilsmässan reser han sig och försvarar sin finkultur. Visst sjutton kan trav vara mer spännande än någon sövande pjäs. Nu står han här förväntansfull som en pojke, med nya vandrarkängor och

en karta över Jokkmokk. På MP3-spelaren har han varken Mozart eller någon radiopjäs, nej fjällfåglares läten.

En mycket sympatisk karaktär växer fram i Forsmarks gestalt under det här vittnesbördet på en halvtimme. Det är något särskilt med den där mjuka rösten som försiktigt ifrågasätter den skarpa indelningen av fint och fult, ja i Sarrings regi artikuleras hela den kulturpolitiska debatt som borde vara högljudd just nu, men lyser med sin frånvaro. Forsmarks kroppsspråk, de återhållsamma gesterna och hans nästan graciösa hållning inom vilken han skruvar besväret på sig inför gåtan som ska knäckas, om du har koden. Just det. För det här är verkligen Pierre Bourdieu iscensatt – kultursociologen som undersökte det sociala rummet och fann att det kodades med specifika regler och värderingar.

Här råder normer och antingen ingår du i gruppen eller så är du ohjälpligt utanför. Här finns förstas klass-tillhörighetens betydelse. Allt är ett spel om kulturarenan. Fint eller fult, den goda smaken eller grobianens barbarism.

Har du knäckt koden? Rör du dig obehindrat i de här sfärerna? Grobianen kände

Kulturlös. Om man hellre lyssnar på fågelsång än kompositören Sjostakovitj, är man då en kulturlös grobian? Frågan ställs i pjäsen "Grobianen". Foto: AP

sig bortkommen och dum. Poängen är, kort sagt, att om alltför många upplever sig ingå i den fina sfären mister den sin exklusivitet. Och var i den svenska kulturpolitiken finner vi debatten om de här utestängningsmekanismernas villkor för finkulturens fortlevnad? "Pappa du glöder ju!". Sonen tittar förundrat på Grobianen i samband med fjällvandringen.

På kulturminister Lena Adelsson Liljeroths stängda dörr vill jag nu läsa: "Omvärdering pågår".

**Catrin Villaume
Fägerstrand**

kultur@nt.se

Grobianen. Göran Forsmark spelar rollen som den kulturlöse grobianen.

Foto: Carsten Lassen

